

Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

de Prinses Julianaschool

Kwaliteitsonderzoek

Inspectie van het Onderwijs

Datum vaststelling: 13 februari 2023

Samenvatting

De inspectie heeft op De Prinses Julianaschool in Brussel een kwaliteitsonderzoek uitgevoerd. Wij bezoeken Nederlandse scholen in het buitenland in principe eens in de vier jaar. We constateren dat de kwaliteit van het onderwijs op De Prinses Julianaschool voldoende is.

Wat gaat goed?

We geven drie van de onderzochte standaarden de waardering Goed, de overige standaarden zijn Voldoende. Opvallend op de school is het brede en motiverende aanbod, waarbinnen de wereldoriënterende vakken thematisch worden aangeboden. Daarnaast is het pedagogisch klimaat plezierig en ondersteunend en de leerlingen krijgen veel eigen verantwoordelijk. De leraren leren de leerlingen hiermee goed om te gaan. Tenslotte verantwoorden bestuur en school zich op uitgebreide wijze aan de ouders.

Wat kan beter?

De school kan het onderwijs in de basisvaardigheden taal en rekenen beter afstemmen op de kenmerken van de leerlingenpopulatie. In de lessen en in de resultaten is te zien dat de school meer uit de leerlingen kan halen.

Wat moet beter?

De school moet het stelstel voor kwaliteitszorg beter uitwerken en uitvoeren door doelgerichter en planmatiger te werken en te evalueren. Het bestuur moet hier toezicht op houden.

Vervolg

De Prinses Julianaschool krijgt in principe over vier jaar opnieuw een kwaliteitsonderzoek.

School: Prinses Julianaschool

Totaal aantal leerlingen: tussen de 165 en 175 per 1 oktober 2022

BRIN: o2WF

Inhoudsopgave

1.	Opzet van het onderzoek	4
2.	Uitgangssituatie en conclusie	5
3.	Resultaten onderzoek	7
4.	Reactie bestuur en school	12

1. Opzet van het onderzoek

De inspectie van het onderwijs onderzoekt Nederlandse scholen in het buitenland in principe eens in de vier jaar.

Werkwijze

Wij toetsen de onderwijspraktijk van de school aan de standaarden uit het onderzoekskader 2019 voor het toezicht op de Nederlandse scholen in het buitenland.

Standaard	Onderzocht
Onderwijsproces	
OP1 Aanbod	•
OP2 Zicht op ontwikkeling	•
OP3 Didactisch handelen	•
Schoolklimaat	
SK1 Veiligheid	•
SK2 Pedagogisch klimaat	•
Onderwijsresultaten	
OR1 Resultaten	•
Kwaliteitszorg en ambitie	
KA1 Kwaliteitszorg	•
KA2 Kwaliteitscultuur	•
KA3 Verantwoording en dialoog	•

Onderzoeksactiviteiten

Voorafgaand aan het onderzoek hebben we in november 2022 een online voorbereidend gesprek gevoerd met de directeur van de school en de voorzitter van het bestuur.

Het onderzoek bestond uit de volgende activiteiten: we hebben lessen bezocht, documenten geanalyseerd, gesprekken gevoerd met leerlingen, ouders, leraren, het managementteam bestaande uit de schoolleider, de intern begeleider en een afdelingsleider en een afvaardiging van het bestuur.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de bevindingen, de conclusie en het vervolgtoezicht. Hoofdstuk 3 gaat verder in op de resultaten van het onderzoek op de onderzochte standaarden. In hoofdstuk 4 is de reactie van het bestuur op het onderzoek en het rapport opgenomen.

Legenda

Bevindingen zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

- G** Goed
- V** Voldoende
- O** Onvoldoende
- K** Kan beter

Kwaliteitsgebieden:

- Onderwijsproces
- Schoolklimaat
- Onderwijsresultaten
- Kwaliteitszorg en ambitie

2 . Uitgangssituatie en conclusie

In dit hoofdstuk geven we de uitgangssituatie, de conclusie en het vervolg weer van het onderzoek bij De Prinses Julianaschool.

Uitgangssituatie

De Prinses Julianaschool is een Nederlands-Vlaamse internationaal georiënteerde basisschool. De school wordt bezocht door Nederlandstalige leerlingen uit Nederland en Vlaanderen en de school garandeert een naadloze aansluiting bij het Nederlandse onderwijs. De meeste leerlingen bezoeken de school een aantal jaren en gaan dan terug naar Nederland, maar de school trekt ook steeds meer een Nederlandstalig internationaal publiek. Daarnaast zijn er ook Vlaamse leerlingen die de school bezoeken omdat op deze school in het Franstalige deel van België het Nederlands ook echt de voertaal is.

De school heeft acht groepen, waarvan een peutergroep (stappen 1 en 2), een kleutergroep groep 1 en eerste helft groep 2 (stappen 3/4/5); een groep 2/3 (stap 6/7/7+/8) en de groepen 4-8. Voor alle groepen staan bevoegde leraren en de school heeft een directeur en een intern begeleider.

Het bestuur bestaat uit ouders. Binnen het bestuur zijn de volgende taken verdeeld tussen zes leden: voorzitter, secretaris, penningmeester, onderwijs en juridische aangelegenheden, huisvesting en algemeen. Het bestuur ziet zichzelf als een faciliterend en toezichhoudend bestuur. De aansturing van de school is gemandateerd aan de directeur van de school. De directeur legt hierover verantwoording af aan het bestuur.

De kwaliteit van het onderwijs op De Prinses Julianaschool is voldoende.

Conclusie

De kwaliteit van het onderwijs op De Prinses Julianaschool is in orde. We geven de meeste standaarden de waardering Voldoende en een aantal standaarden krijgt de waardering Goed. Bij de standaard Kwaliteitszorg geven we een herstelopdracht. Sinds het vorige onderzoek in 2018 heeft de school diverse onderwijskundige verbeteringen doorgevoerd. Het systeem voor zorg en begeleiding van leerlingen is sterk verbeterd, er staan stevige doorgaande lijnen in de school op het gebied van aanbod, het volgen van de leerlingen en het pedagogisch-didactisch handelen. Ook heeft de school een thematisch aanbod voor wereldoriënterend onderwijs

ingevoerd. De school heeft derhalve een mooi onderwijskundig fundament ontwikkeld. Het is belangrijk dat de school deze ontwikkelingen borgt en de kwaliteit van het onderwijs doorontwikkelt door hiermee planmatig aan de slag te gaan, vanuit een stelsel van kwaliteitszorg. Het bestuur moet hier toezicht op houden

Afspraken over vervolgtoezicht

De inspectie heeft de kwaliteit van het onderwijs op De Prinses Julianaschool onderzocht. Op basis van onze bevindingen, hebben wij een herstelopdracht gegeven. Wij hebben met het bestuur afgesproken dat het bestuur binnen de genoemde termijnen zorgt voor het herstel van de hieronder genoemde tekortkoming.

Tekortkoming	Wat verwachten wij van het bestuur?	Wat doen wij?
School		
<p>De standaard kwaliteitszorg is Voldoende, maar voor een deel van de standaard geven wij een herstelopdracht. De school en het bestuur moeten de kwaliteit van het onderwijs vanuit het stelsel van kwaliteitszorg planmatig bewaken en bevorderen.</p>	<p>Wij verwachten dat het bestuur zorg draagt voor het herstel van de tekortkoming binnen de hiernaast genoemde termijn.</p>	<p>Wij onderzoeken het herstel van de tekortkoming bij het volgende onderzoek.</p>

3. Resultaten onderzoek

3.1. Onderwijsproces

Onderwijsproces	O	V	G
OP1 Aanbod			2
OP2 Zicht op ontwikkeling		•	
OP3 Didactisch handelen		•	

Het aanbod is breed en motiverend

Wij waarderen het aanbod als Goed omdat het zeer breed is en goed past bij de kenmerken van de leerlingenpopulatie en de visie van de school. Het aanbod voldoet aan zowel de Nederlandse kerndoelen als de Vlaamse eindtermen. De school kiest ervoor de wereldoriënterende vakken thematisch aan te bieden volgens een internationale methode, die de leerlingen motiveert en waarbij zij ook worden aangesproken op hun eigen verantwoordelijkheid. Dit past bij de ambitie van de school om een internationale school te zijn en de visie van het geven van vertrouwen en verantwoordelijkheid aan de leerlingen. In dit aanbod is er ook aandacht voor de Nederlandse en Vlaamse cultuur. Bovendien biedt de school Frans en Engels aan de leerlingen en muzische vorming door een vakleerkracht.

Het zicht op de ontwikkeling is sterk verbeterd

Wij waarderen de standaard Zicht op ontwikkeling met een Voldoende. Sinds het vorige onderzoek is de zorg voor en begeleiding van leerlingen sterk verbeterd. Er is een duidelijk zorgsysteem opgezet. De ontwikkeling van de leerlingen wordt gevolgd door toetsing, leerlingenwerk en de observaties van de leraren. Drie maal per jaar vinden er groepsbesprekingen plaats volgens een vast stramien, die goed worden voorbereid door de leraren. Zij brengen de resultaten van de groep en de individuele leerlingen in kaart en analyseren deze. Indien nodig worden vervolgens ook individuele leerlingen besproken en bieden de leraren of de intern begeleider hulp binnen of buiten de groep. Passend binnen de visie van de school vindt er ook één maal per jaar een kindgesprek plaats waarbij onder andere de eigen doelen van de leerlingen aan de orde komen.

Een belangrijk aandachtspunt is om beter in beeld te brengen hoeveel leerlingen op deze school op bovengemiddeld niveau presteren en hoe zij zich doorontwikkelen. Vervolgens mag de school onderzoeken of het onderwijs dat zij krijgen, voldoende past bij hun onderwijsbehoeften en of de school uit de leerlingen haalt wat er in zit. We zien namelijk dat de eindresultaten gemiddeld wat lager dan je zou mogen verwachten van de leerlingpopulatie op deze school. Een verklaring hiervoor zou kunnen zijn dat een aantal leerlingen onderpresteren.

De lessen zijn duidelijk en doelgericht

Wij waarderen het didactisch handelen met een Voldoende. De instructie die de leraren geven is duidelijk en doelgericht. Doelgericht werken is niet alleen voor de leraren normaal, maar ook voor de leerlingen. Alle leerlingen werken met doelenboekjes, waarin zij hun eigen doelen bepalen en hun voortgang monitoren. Hoe ouder de leerlingen worden, hoe meer er daarin van hen verwacht wordt. De leraren zetten tijdens de lessen diverse activerende werkvormen in en laten leerlingen ook samenwerken middels coöperatief leren. Het klassenmanagement is in orde.

Binnen het doelgerichte werken kunnen de leraren de afronding van de lessen verbeteren. De evaluatie van de les is vooral procesgericht en er is weinig focus op datgene wat de leerlingen geleerd hebben.

Een belangrijk aandachtspunt, passend bij hetgeen hierboven bij de standaard Zicht op ontwikkeling aan de orde is gekomen, is het niveau van de lessen en het tempo. We zien te veel leerlingen die niet voldoende uitgedaagd worden. We zien dat leraren op drie verschillende niveaus les geven, maar de vraag is of deze standaardniveaus die uit de lesmethodes voortkomen, voldoende zijn afgestemd op de leerlingenpopulatie van De Prinses Julianaschool.

3.2. Schoolklimaat

Schoolklimaat	O	K	V	G
SK1 Veiligheid			●	
SK2 Pedagogisch klimaat				✍

De school voldoet aan haar zorgplicht

We waarderen de standaard Veiligheid met een Voldoende. De school voldoet aan haar zorgplicht om voor een veilige schoolomgeving te zorgen. Voorwaarden hiervoor zijn ten eerste het hanteren van een veiligheidsbeleid en ten tweede het jaarlijks meten van de veiligheidsbeleving van de leerlingen met een gestandaardiseerd instrument. De school voldoet aan deze eisen. Ten derde moet er een anti-pestcoördinator op de school aanwezig zijn, als aanspreekpunt voor de leerlingen. Deze persoon is er wel, maar moet zich beter bekend maken aan de leerlingen. We hebben met de school afgesproken dat dit snel opgelost wordt. Ten slotte geven de leerlingen met wie wij spraken aan zich veilig te voelen en met plezier naar school te gaan. De ouders met wie wij spraken, bevestigen dit beeld.

Het pedagogisch klimaat is goed

Wij geven de standaard Pedagogisch klimaat de waardering Goed omdat het leerklimaat in de klassen plezierig en ondersteunend is.

Bovendien staat de eigen verantwoordelijkheid van leerlingen centraal in de klassen en dit is door de hele school herkenbaar. De pedagogische lijn van zeven 'gewoonten' wordt door alle leraren voorgeleefd en nageleefd en ouders herkennen dit. De school heeft er onlangs zelfs een prijs voor gekregen als de 'meest inspirerende school' van Brussel. De school is hier terecht trots op. De school is een echte 'community' waar leerlingen elkaar kennen en voor elkaar zorgen. De leerlingen krijgen bovendien vertrouwen en hun inbreng wordt serieus genomen. Zo is er een kinderunie en een klimaatraad.

3.3. Onderwijsresultaten

Onderwijsresultaten	O	K	V	G
OR1 Resultaten			●	

De resultaten zijn voldoende

We waarden de standaard Resultaten met een Voldoende. Om tot een waardering te komen, hebben wij gekeken naar het eindresultaat van de groepen 8 van de afgelopen drie jaar: 2019, 2021 en 2022. In 2020 is er door de coronacrisis geen landelijke eindtoets geweest. We zien dat vrijwel alle leerlingen het referentieniveau 1F halen voor lezen, taalverzorging en rekenen. Wat betreft het referentieniveau 1S/2F blijft het resultaat iets achter bij wat we zouden mogen verwachten van deze leerlingenpopulatie. Bovendien is sinds 2018 een dalende trend zichtbaar en valt hierbij vooral het resultaat bij rekenen op als nogal teleurstellend. Wij zien hier een relatie met de bij de standaarden uit het onderwijsproces geïdentificeerde mogelijkheid om meer uit de leerlingen te halen, dan nu gebeurt. De school geeft aan dat de tussenresultaten een andere trend laten zien en de school heeft ook geïnvesteerd in verbetering van het rekenonderwijs. Dit heeft zich echter nog niet vertaald in hogere eindresultaten.

3.4. Kwaliteitszorg en ambitie

Kwaliteitszorg en ambitie	O	V	G
KA1 Kwaliteitszorg		●	
KA2 Kwaliteitscultuur		●	
KA3 Verantwoording en dialoog			✍️

Bij de kwaliteitszorg geven wij een herstelopdracht

Wij waarden de standaard Kwaliteitszorg met een Voldoende, maar voor een deel van de standaard geven wij een herstelopdracht. De school en het bestuur moeten vanuit het stelsel van kwaliteitszorg de

kwaliteit van de school planmatiger gaan bewaken en bevorderen. We beoordelen de standaard wel met een voldoende, omdat de school en het bestuur de afgelopen jaren doelgericht diverse onderwijskundige vernieuwingen en verbeteringen hebben doorgevoerd. Zo is het stelsel voor leerlingenzorg en begeleiding verbeterd, is er een doorgaande lijn in het didactisch handelen aangebracht en is er een mooi aanbod voor de wereldoriënterende vakken ontwikkeld. Bovendien is de taakverdeling tussen de school en bestuur vastgelegd. Het bestuur heeft het eigen functioneren kritisch tegen het licht gehouden en is nu een faciliterend en toezichhoudend bestuur. De onderwijskundige leiding van de school is gemandateerd aan de directeur.

Tegelijkertijd heerst op de school op dit moment de waan van de dag. Hoe begrijpelijk dit ook is door de coronacrisis, personeelwisselingen en een verbouwing, het is toch belangrijk dat de school hier weer grip op krijgt en meer sturend en minder volgend gaat optreden. Het bestuur heeft een beperkt zicht op de kwaliteit, omdat de focus vooral ligt op de resultaten van de leerlingen en het pedagogisch klimaat. Daarnaast stelt de school in het schoolplan 2019-2023 weinig ambitieuze doelen en de leraren hebben geen beeld van wat beter kan in het onderwijs. Het is belangrijk dat dit verandert in de periode van het nieuwe schoolplan, de school krijgt hiervoor een herstelopdracht. De school moet concrete en ambitieuze doelen stellen en bepalen hoe ze deze gaat uitvoeren en evalueren. Het is belangrijk dat de school op gezette tijden diverse aspecten van het onderwijs tegen het licht houdt, zoals ze dat nu al doet met de resultaten (bijvoorbeeld het aanbod, de kwaliteit van het lesgeven, tijd enzovoorts). In het verlengde hiervan kan het bestuur vaststellen wat ijkpunten voor kwaliteit zijn en hier vervolgens toezicht op houden.

De financiële situatie van de school is in orde, maar door het wegvallen van de subsidie vanuit Nederland is het bestuur wel voor financiële uitdagingen komen te staan. Het bestuur geeft aan dat om de kwaliteit van de school te kunnen vasthouden, er meer ondernemerschap van de bestuursleden verwacht wordt. Bij grotere uitgaven werkt het bestuur volgens het vierogen principe en de kas wordt door een persoon van buiten het bestuur gecontroleerd.

De kwaliteitscultuur is voldoende

Wij waarderen de standaard Kwaliteitscultuur met een Voldoende. Op De Prinses Julianaschool is het duidelijk dat het team een gezamenlijke verantwoordelijkheid voelt voor de inhoud en de kwaliteit van het onderwijs. Er is een heldere doorgaande lijn op veel aspecten van het onderwijs zoals het aanbod, het lesgeven, het pedagogisch klimaat en de zorg en begeleiding. De leraren weten dit vast te houden door goed samen te werken en regelmatig te overleggen. Ook zijn er jaarlijkse teamscholing en vindt er individuele scholing plaats. Het is het streven van de directie om de ontwikkelgesprekken met de leraren weer op te pakken. Op de

school zijn geen specialisten werkzaam. De school geeft aan dat dit wel wenselijk zou zijn, om de kwaliteit van het onderwijs in de basisvaardigheden een boost te geven, maar dat de school te maken heeft met regelmatige wisselingen in het team.

De school en het bestuur verantwoorden zich uitvoerig

Wij geven de standaard Verantwoording en dialoog de waardering Goed omdat zowel de school als het bestuur zich uitvoerig verantwoorden naar de ouders over de inhoud van het onderwijs en de financiën. De informatiestroom naar de ouders loopt via diverse kanalen. Zo is er een jaarlijkse algemene ledenvergadering waarin het bestuur volledige openheid van zaken geeft. Ook is er aan het begin van ieder jaar een informatie-avond op de school, er zijn wekelijkse koffie-ochtenden en er komen nieuwsbrieven vanuit de school en de leraren. Bovendien is er een ouderraad die fungeert als schakel tussen de ouderpopulatie en de school en het bestuur. De ouders die wij spraken, roemen de kleinschaligheid en de laagdrempeligheid van de school. Zowel de leraren als de leden van het managementteam en het bestuur zijn makkelijk benaderbaar. Ouders worden daarnaast ook goed op de hoogte gehouden van de ontwikkeling van hun kind door rapporten en oudergesprekken. Ten slotte is het bestuur van plan om gesprekscafés op te zetten om de dialoog tussen bestuur en ouders nog meer op gang te brengen.

4. Reactie bestuur en school

In reactie op het 'conceptrapport kwaliteitsonderzoek' (KO) van 20 december 2022, geschreven naar aanleiding van uw inspectiebezoek op 15 december 2022 aan onze school (Vlaams-Nederlandse basisschool Prinses Juliana, te Brussel), graag het volgende.

Allereerst stelt het schoolbestuur het zeer op prijs dat de Nederlandse onderwijsinspectie nog zo betrokken blijft bij de Julianaschool, ook nadat sinds de jaren '90 de financiële banden met de Nederlandse overheid (helaas) zijn verbroken. Gelukkig is destijds een arrangement getroffen met de Vlaamse overheid, die ons in staat stelt als zelfstandige Vlaamse school in Brussel ons Nederlandstalig onderwijs te continueren. Wat overigens niet zeggen wil dat het ontbreken van (mede)financiering vanuit de Nederlandse overheid niet bijdraagt aan het borgen (en verhogen) van de onderwijskwaliteiten die wij zo graag nastreven voor het overwegend Nederlandse leerlingenbestand van onze basisschool.

Wij hebben veel waardering voor uw rapportage en herkennen de bevindingen van het kwaliteitsonderzoek en zullen daarop ook actief de aansturing van de school aanpassen, in samenwerking en afstemming met directie en schoolteam. In het bijzonder waar het gaat om een beter en meer planmatig stelsel voor de kwaliteitszorg.

Wij zullen komende periode aan de slag gaan om hierop een meerjarig schoolplan te ontwikkelen, waarin wij planmatig de kwaliteit beter kunnen monitoren, evalueren en (waar nodig) tijdig bijsturen.

Onderdeel daarvan zal ook zijn, dat wij zorgvuldiger kijken hoe en waar de school op individueel niveau meer kan halen uit leerlingen, opdat zij voldoende 'uitgedaagd' worden, zoals het conceptrapport aanbeveelt. Overigens, zoals uw rapportage vaststelt, hebben wij reeds een inhaalslag gemaakt in dit verband (o.a. op rekenen en taal), en wij voelen ons door uw rapport zeer gesterkt en gevoed om hier ambitieus (en planmatig) op door te gaan.

De concrete vertaling van uw aanbevelingen zullen hun weg vinden in een nieuw, meerjarig plan 'kwaliteitszorg' en dit zal, samen met uw inspectierapport, worden gedeeld en besproken met de ouders van de leerlingen op de Algemene Ledenvergadering die voorzien is voor einde zomer 2023.

Wij hopen, tot slot, graag ook in de toekomst te mogen profiteren van de kennis en inzichten die wij aangereikt krijgen via uw inspectierapporten, opdat deze ook voor komende jaren ons concrete en onderbouwde handreikingen bieden ons onderwijs in het belang van alle leerlingen naar een optimaal niveau te tillen.

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
T-algemeen 088 6696000
T-loket (voor vragen) 088 6696060

